

Inhoud

Nieuw in de aangifte 2022	7	2.12 Ontbinding niet-huwelijks samenlevingsverband	26
Hulp bij de aangifte 2022	9	2.13 Eenoudergezinnen	26
1 De aangifte	13	2.13.1 Co-ouderschap	26
1.1 Aangifte doen moet	13	2.14 Vermogen overdragen	26
1.2 Uitstel vragen	13	2.14.1 Vrijstellingen en tarieven	26
1.3 Te laat?	13	2.14.2 Schenken op papier	31
1.4 Online aangifte doen	14	2.15 De AOW-gerechtigde leeftijd bereiken	32
1.5 Aangifte indienen	16	2.15.1 In 2022 de AOW-leeftijd bereikt	32
1.6 Oefenaangifte	16	2.15.2 Het hele jaar de AOW-leeftijd	33
2 Persoonlijke gegevens	17	2.16 Opname in zorginstelling	34
2.1 Inleiding	17	2.16.1 Inschrijving Basisregistratie Personen	34
2.2 Van geboorte tot 18 jaar	17	2.16.2 Eigen woning	34
2.3 18 worden	17	2.16.3 Partnerschap	34
2.4 Studeren	17	2.16.4 Gehuwden- of ongehuwden-AOW	34
2.5 Zelfstandig gaan wonen	17	2.16.5 Aangifte inkomstenbelasting	34
2.6 Samenwonen	17	2.17 Overlijden	34
2.6.1 Bijzondere situaties	18	2.17.1 Wie doet aangifte over welke inkomsten?	34
2.7 Trouwen en geregistreerd partnerschap	18	2.17.2 Postuum loon	35
2.7.1 Gevolgen voor vermogen	19	2.17.3 Fiscaal partnerschap in het jaar van overlijden	35
2.7.2 Huwelijksvermogensrecht	19	3 Inkomsten	37
2.7.3 Huwelijksvoorwaarden	19	3.1 Inkomsten uit loondienst	37
2.7.4 Fiscale partners	19	3.1.1 Wat behoort tot het loon?	37
2.8 Fiscaal partnerschap	19	3.1.2 Bijzonder loon	37
2.8.1 Partnerschap en buitenland	19	3.1.3 Werkkostenregeling	39
2.8.2 Deel van het jaar partnerschap	20	3.1.4 Aanspraken	40
2.8.3 Meer partners	20	3.1.5 Talent uit het buitenland/30%-regeling	40
2.8.4 Einde van het partnerschap	20	3.1.6 Afvloeiing en ontslag	41
2.9 Gevolgen fiscaal partnerschap	21	3.1.7 Complicaties bij loon uit dienstbetrekking	41
2.9.1 Verdelen van inkomsten en vermogen	21	3.1.8 Reiskosten woning-werk	42
2.9.2 Slechts één eigen woning	21	3.1.9 De fiets	43
2.9.3 Invloed op drempels	21	3.1.10 De auto	44
2.9.4 Box 3-vrijstelling voor oude kapitaalpolis	21	3.2 Pensioen en andere uitkeringen	47
2.9.5 Vrijstelling uitkering kapitaalverzekeringen	21	3.2.1 Uitkeringen onder inhouding van loonheffing	47
2.9.6 Teruggave heffingskortingen bij onvoldoende inkomen	21	3.2.2 Soorten pensioen	48
2.10 Minderjarige (stief/pleeg)kinderen	21	3.2.3 Lijfrente-uitkeringen	48
2.10.1 Inkomstenstoe rekening	22	3.3 Inkomsten uit overig werk	51
2.10.2 Overige fiscale gevolgen	22	3.3.1 Soorten inkomsten	52
2.11 Echtscheiding	22	3.3.2 Bijzondere soorten inkomsten uit overig werk	52
2.11.1 Overzicht gevolgen	22	3.3.3 Resultaatbepaling	54
2.11.2 Einde fiscaal partnerschap	23	3.4 Terbeschikkingstelling vermogensbestanddelen	56
2.11.3 Geen inkomstenstoe rekening meer	23	3.4.1 Bepaling van het resultaat van de terbeschikkingstelling	56
2.11.4 Heffingskortingen	23	3.4.2 Terbeschikkingstellingsvrijstelling	57
2.11.5 Partneralimentatie	23	3.5 Ontvangen alimentatie en afkoopsommen	57
2.11.6 Onderhoudsverplichting jegens kinderen	23	3.5.1 Woongenot woning	57
2.11.7 De echtelijke woning	23	3.5.2 Aftrekbare kosten	58
2.11.8 Verdeling van het huwelijksvermogen	25	3.6 Teruggerekregen bedragen en vergoedingen	58
2.11.9 Pensioenen	25	4 Woningen en overige onroerende zaken	59
2.11.10 Aftrekbare kosten	26	4.1 Inleiding	59
2.11.11 Bankrekeningnummer en DigiD	26	4.2 De eigenwoningregeling	59

4.3	Wat is een eigen woning?	59	5.6.6	Verkrijgingsprijs	77
4.3.1	Eigendom	59	5.6.7	Verlies uit aanmerkelijk belang	77
4.3.2	Vruchtgebruik en blooteigendom	60	5.7	Beleggingen	78
4.3.3	Geen eigen woning	61	5.8	Kapitaalverzekeringen	78
4.3.4	Partners en eigen woning	61	5.8.1	Inleiding	78
4.3.5	Gezamenlijk eigenaar, geen fiscale partners	62	5.8.2	Berekening rentebestanddeel	79
4.3.6	Eén eigenaar, meer gebruikers	62	5.8.3	Kapitaalverzekering eigen woning	79
4.3.7	Tóch een eigen woning	62	5.8.4	Banksparen	82
4.4	Het eigenwoningforfait	64	5.8.5	Brede Herwaardering	84
4.4.1	De waarde van de woning	64	5.8.6	Pre Brede Herwaardering	85
4.4.2	Nog geen WOZ-beschikking	65	5.8.7	Kapitaalverzekering in box 3	86
4.4.3	Bezwaar gemaakt tegen WOZ-beschikking	65	5.9	Uitgeleend geld en andere vorderingen	87
4.4.4	Waarde woning wijzigt in WOZ-periode	65	5.9.1	Vorderingen	87
4.4.5	Berekening eigenwoningforfait hoofdvverblijf	65	5.9.2	Spaarbewijzen	87
4.4.6	Cascowoning	65	5.10	Periodieke uitkeringen	87
4.5	Andere voordelen eigen woning onbelast	65	5.10.1	Ingegane periodieke uitkeringen	87
4.6	Tijdelijke verhuur eigen woning	66	5.10.2	Niet-ingegane periodieke uitkeringen	89
4.7	Erfpachtcanon	66	5.10.3	Genotsrecht/blooteigendom	89
4.8	Woning bewoond door een ander	66	5.11	Het fictieve rendement	90
4.8.1	Verhuurde woning zonder huurbescherming	67	5.11.1	Rendementsklassen	90
4.8.2	Verhuurde woning met huurbescherming	67	5.11.2	Samenstelling vermogen	91
4.9	Kamerverhuurvrijstelling	68	5.11.3	Inkomensberekening volgens het 'oude' systeem	91
4.9.1	Onderhuur	68	5.11.4	Inkomensberekening volgens het rechtsherstel	91
4.10	Woning leegstaand of vakantieverblijf	68	5.11.5	Fiscale partners	92
4.10.1	Woning in het buitenland	68	5.11.6	Invloed op andere regelingen	92
4.11	Ander gebouw	68	6	Hypotheken en andere schulden	93
4.12	Bouwkavel of woning in aanbouw	68	6.1	Inleiding	93
5	Box 3 - Sparen en beleggen	69	6.2	Schulden voor de eigen woning	93
5.1	Inleiding	69	6.2.1	Wat valt onder de eigenwoningschuld?	93
5.1.1	Rechtsherstel heffing in box 3	69	6.2.2	Lening deels voor de eigen woning gebruikt	94
5.2	Wat behoort tot het vermogen?	69	6.2.3	De bijleenregeling	96
5.2.1	Grondslag sparen en beleggen	69	6.2.4	Aflossingseis: leningen die daar niet aan hoeven te voldoen	99
5.2.2	Geen vermogen	70	6.2.5	Aflossingseis: leningen die daar wel aan moeten voldoen	100
5.2.3	Bezittingen	70	6.2.6	Overdragen eigenwoningverleden bij gezamenlijke aankoop huis	106
5.2.4	Verkrijgingen krachtens erfrecht	71	6.2.7	Niet tot de eigenwoningschuld behorende leningen	107
5.2.5	Partners en kinderen	72	6.3	Aftrekbare kosten eigen woning	108
5.2.6	Boxhoppen	73	6.3.1	Ook renteaftrek bij andere leningen	109
5.2.7	Overgangsmaatregelen	73	6.3.2	Kosten voor geldlening eigen woning	109
5.2.8	Grensoverschrijdende situaties	74	6.3.3	Depotrente (nieuwbouwdepot)	112
5.3	Heffingvrij vermogen	74	6.3.4	Aftrek bij geen of geringe eigenwoning-schuld	113
5.4	Vrijstellingen	74	6.4	Overige schulden	114
5.4.1	Bos- en natuurterreinen en landgoederen	74	6.4.1	Belastingsschulden	115
5.4.2	Voorwerpen van kunst en wetenschap	74	7	Uitgaven	116
5.4.3	Rechten op roerende zaken krachtens erfrecht	74	7.1	Inleiding	116
5.4.4	Bepaalde rechten	74	7.2	Oudedagsvoorzieningen	116
5.4.5	Contant geld en dergelijke	75	7.2.1	Voor welke producten is de inleg aftrekbaar?	116
5.4.6	Kortlopende termijnen van inkomsten en verplichtingen	75	7.2.2	Aftrek van inleg	119
5.4.7	Groene beleggingen	75	7.2.3	Inleg niet aftrekbaar of niet afgetrokken	120
5.4.8	Nettolijfrente	76	7.2.4	Tijdstip van aftrek	121
5.5	Bank- en spaarrekeningen	76	7.2.5	Omzetting van lijfrentevormen	121
5.6	Aanmerkelijk belang	77			
5.6.1	Wanneer een aanmerkelijk belang?	77			
5.6.2	Omschrijving soort aandeel en naam vennootschap	77			
5.6.3	Reguliere voordelen	77			
5.6.4	Aftrekbare kosten	77			
5.6.5	Overdrachtsprijs bij verkoop en dergelijke	77			

7.3	Uitgaven voor specifieke zorgkosten	121	10.2.3	Tarief in box 3	144
7.3.1	Niet-afrekbare drempel	122	10.3	Vermindering ter voorkoming van dubbele belasting	144
7.3.2	Fiscale partners	122	10.3.1	Box 1: buitenlands loon	144
7.3.3	Kring van verwanten	122	10.3.2	Box 2: buitenlands aanmerkelijk belang	144
7.3.4	Welke zorgkosten zijn niet aftrekbaar?	123	10.3.3	Box 3: buitenlands onroerend goed	144
7.3.5	Welke kosten zijn wel aftrekbaar?	123	10.4	Heffingskortingen	145
7.3.6	Verhoging bepaalde ziektekosten	128	10.4.1	Algemene heffingskorting	145
7.3.7	Verzilveringsregeling	128	10.4.2	Arbeidskorting	145
7.4	Aftrekbare giften	130	10.4.3	Inkomensafhankelijke combinatiekorting	146
7.4.1	Losse giften	130	10.4.4	Jonggehandicaptenkorting	146
7.4.2	Periodieke giften	131	10.4.5	Ouderenkorting	146
7.4.3	Giften in de vorm van renteloze lening	132	10.4.6	Alleenstaandeouderenkorting	146
7.4.4	Giften en partnerschap	132	10.4.7	Extra heffingskorting groene beleggingen	147
7.5	Betaalde alimentatie	132	10.4.8	Wijze van uitbetaling	147
7.5.1	Alimentatie aan ex-samenwonende partner	133	10.4.9	Teruggave heffingskortingen aan minstverdienende partner	147
7.6	Weekenduitgaven voor gehandicapten	133	10.4.10	Aftopping teruggave heffingskortingen	148
7.7	Restant persoonsgebonden aftrekposten voorafgaande jaren	134	10.4.11	Heffingskortingen voor buitenlands belasting- plichtigen	148
8	Aanvullende vragen	135	10.5	Middeling	148
8.1	Inleiding	135	10.6	Bijdrage Zvw	149
8.2	Voorlopige aanslag	135	10.7	Hardheidsclausule	149
8.3	Te verrekenen verliezen	135	10.8	Rekenvoorbeeld	149
8.3.1	Verliezen uit werk en woning	135	11	De aanslag	151
8.3.2	Verliezen uit aanmerkelijk belang	135	11.1	Inleiding	151
8.4	Niet (volledig) verzekerd voor volksverzekeringen of Zvw	136	11.2	Correctie op de aangifte	151
8.5	Nettolijfrente of nettopensioen, afgekocht in 2021	136	11.2.1	Zelf je aangifte corrigeren	151
8.6	Te conserveren inkomen	136	11.2.2	Fiscus corrigeert de aangifte	151
8.7	Afgezonderd particulier vermogen (APV)	136	11.3	Teruggave voor 1 juli 2023 bekend	151
8.8	Aftrek om dubbele belasting te voorkomen	136	11.4	Voorlopige teruggave	152
8.8.1	90% buitenlandse inkomsten?	136	11.4.1	Aftrekposten of minder inkomen	152
8.8.2	Doorgeschoven inkomen in box 1	136	11.4.2	Heffingskortingen	152
8.8.3	Doorgeschoven bronbelasting op rente en dividendbelasting	136	11.4.3	Aanvraag	152
9	Verdelen	137	11.5	De aanslaggrens	152
9.1	Inleiding	137	11.6	Soorten aanslagen	153
9.2	Wie kunnen verdelen?	137	11.6.1	Voorlopige aanslag	153
9.2.1	Hele jaar fiscaal partner	137	11.6.2	Definitieve aanslag	154
9.2.2	Gedeelte van het jaar fiscaal partner	137	11.6.3	Navorderingsaanslag	154
9.3	Hoe kun je verdelen?	137	11.6.4	Conserverende aanslag	156
9.4	Wat kun je verdelen?	138	11.7	Bezwaar, beroep en cassatie	156
9.5	De gevolgen van verdelen	139	11.7.1	Bezwaar	156
9.5.1	Tariefvoordeel	139	11.7.2	Vergoeding kosten bezwaarfase	157
9.5.2	Heffingskortingen	139	11.7.3	Beroep bij de rechtbank	158
9.5.3	Ouderenkorting	139	11.7.4	Hoger beroep bij het gerechtshof	158
9.5.4	Aanslaggrens	140	11.7.5	Cassatie	159
9.5.5	Schuiven met persoonsgebonden aftrek- posten	140	11.7.6	Proceskostenvergoeding	159
9.5.6	Schuiven met vermogen	140	11.8	Betaling van aanslagen, belastingrente en invorderingsrente	159
9.5.7	Toeslagen	141	11.8.1	Betaling van aanslagen	159
9.6	Einde fiscaal partnerschap	141	11.8.2	Belastingrente	160
10	Tarieven en heffingskortingen	142	11.8.3	Invorderingsrente	161
10.1	Inleiding	142	11.9	Toeslagen	162
10.2	Tarieven	142	11.9.1	Zorgtoeslag	162
10.2.1	Tarief in box 1	142	11.9.2	Kindgebonden budget	162
10.2.2	Tarief in box 2	143	11.9.3	Huurtoeslag	162
			11.9.4	Kinderopvangtoeslag	163
			11.9.5	Bijzondere situaties	163

12	Cijfers en wijzigingen voor 2023	164	12.5	Box 3: sparen en beleggen	166
12.1	Inleiding	164	12.5.1	Voordeel uit sparen en beleggen	166
12.2	AOW-leeftijd	164	12.5.2	Heffingvrij vermogen	167
12.3	Box 1: werk en woning	164	12.5.3	Schulden	167
12.3.1	Tarief inkomsten uit werk en woning	164	12.5.4	Vrijstelling groene beleggingen	167
12.3.2	Loon	164	12.5.5	Kleine overlijdensrisicoverzekering	167
12.3.3	Eigen woning	165	12.5.6	Vrijstelling contant geld	167
12.3.4	Lijfrentepremies	166	12.6	Heffingskortingen	167
12.3.5	Beperking aftrek persoonsgebonden aftrekposten	166	12.6.1	Wijzigingen in de heffingskortingen	167
12.3.6	Uitgaven voor specifieke zorgkosten	166	12.7	Teruggavegrens aanslag	168
12.3.7	Giftenaftrek culturele ANBI's	166	12.8	Schenk- en erfbelasting	168
12.3.8	Beperking aftrek periodieke giften	166	12.9	Toeslagen	168
12.3.9	Weekenduitgaven gehandicapten	166	12.10	Inkomensafhankelijke bijdrage Zvw	168
12.3.10	Middelingsregeling vervallen	166	12.10.1	Maximaal bijdrage-inkomen	168
12.4	Box 2: aanmerkelijk belang	166	12.10.2	Percentage inkomensafhankelijke bijdrage	168
12.4.1	Tarief in box 2	166	Register	169	

Belastinggids 2023 is een speciale uitgave van de *Geldgids* van de Consumentenbond, nr. 2 februari 2023

Auteur Marjan Langbroek
Redactie Rikke van Geest, Reinout van der Heijden, Dieneke Hengeveld
Verder werkten mee Peter Constandse, Carola van Dorp, Ruben Stam
Vormgeving en prepress PUUR Publishers
Marketing Jessica Tanke
Druk Senefelder Misset, Doetinchem
ISBN 978 905951 5253

Copyright © 2023 Consumentenbond, Den Haag

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of enige wijze, hetzij digitaal, mechanisch of door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Let op

Deze *Belastinggids* behandelt algemene informatie, voortvloeiend uit vragen in de aangifte inkomstenbelasting. Het is helaas niet mogelijk persoonlijk advies te geven. Wel kunnen abonnees van de *Geldgids* of de *Belastinggids* via geldgids.nu algemene vragen over de inkomstenbelasting stellen aan de auteur van deze *Belastinggids* (o.v.v. het abonneenummer). Op geldgids.nu zijn antwoorden op eerder gestelde vragen terug te vinden.

De *Belastinggids* is met de grootste zorg tot stand gekomen. De Consumentenbond kan echter geen aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten en/of onvolledigheden met betrekking tot de inhoud van deze gids. Eventuele errata zijn online te raadplegen via consumentenbond.nl/belastingaangifte.

Colofon

De *Geldgids* is een publicatie van de Consumentenbond, Enthovenplein 1, Postbus 1000, 2500 BA Den Haag, telefoon (070) 445 45 45 consumentenbond.nl

Introductie

Nieuw in de aangifte 2022

We beginnen deze gids met een overzicht van de belangrijkste zaken die zijn gewijzigd in de aangifte inkomstenbelasting.

Eigenwoningforfait

Het percentage van het eigenwoningforfait is in 2022 gedaald. De nieuwe percentages staan in tabel 5 in par. 4.4.5.

Renteaftrek eigen woning

Voor zover de kosten voor de eigen woning in aftrek komen in de hoogste tariefschijf (bij een inkomen uit werk en woning van €69.398 en hoger), wordt de belasting verhoogd met 9,5% daarvan. Hierdoor wordt de belastingteruggave 40% (49,5% - 9,5%).

Voorbeeld renteaftrek eigen woning

Stel: je belastbare inkomen uit werk en woning is €83.000 voor aftrek van de negatieve inkomsten uit de eigen woning. Het eigenwoningforfait is €4500 en de aftrekbare kosten zijn €13.000.

In eerste instantie worden de negatieve inkomsten uit de eigen woning gewoon tegen het normale tarief belast. Dat komt uit op een teruggave van 49,5% van €8500, dat is €4207.

Vervolgens wordt er 9,5% van de aftrekbare kosten van de eigen woning in de hoogste belastingsschijf opgeteld bij de oorspronkelijke belasting. Dat is in dit geval 9,5% van €13.000, dat is €1235. De aftrek wordt dus uiteindelijk €4207 min €1235, dat is €2972.

Grondslagverminderende posten

De grondslagverminderende posten in de aangifte 2022 zijn:

- de ondernemersaftrek;
- de MKB-winstvrijstelling;
- de terbeschikkingstellingvrijstelling;
- de aftrekbare kosten eigen woning (zie hiervoor);
- de persoonsgebonden aftrekposten: uitgaven voor onderhoudsverplichtingen (partneralimentatie), ziektekosten, giften, weekenduitgaven gehandicapten.

Voor zover deze grondslagverminderende posten in aftrek komen in de hoogste tariefschijf (bij een inkomen uit werk en woning van €69.398 en hoger), wordt de belasting over je totale inkomen verhoogd met 9,5% daarvan. Hierdoor wordt de belastingteruggave 40% (49,5-9,5%). De berekening daarvan loopt hetzelfde als in het voorbeeld hierboven.

Afbouw aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld

Als het saldo van eigenwoningforfait en aftrekbare kosten eigen woning positief is, heb je recht op de aftrekpost wegens geen of geringe eigenwoningsschulden. Tot en met 2018 was deze aftrekpost gelijk aan dit positieve saldo. In 2022 is deze aftrekpost maximaal 86,67% van dit saldo. Zie par. 6.3.4.

Auto van de zaak

Voor 2022 is de standaardbijtelling 22%, maar voor elektrische auto's is dat 16% van de cataloguswaarde tot €35.000. Daarboven geldt het standaardpercentage. Het verlaagde percentage geldt voor de gehele cataloguswaarde voor auto's op waterstof en voor auto's die volledig worden aangedreven door geïntegreerde zonnecellen met een vermogen van ten minste 1 kilowattpiek met een loodvrije accu.

Scholingskosten

Scholingskosten zijn sinds 2022 niet meer aftrekbaar.

Tarief in box 2

Het tarief voor het box 2-inkomen is wederom 26,9%.

Heffingvrij vermogen in box 3

Het heffingvrij vermogen in box 3 is verhoogd naar €50.650 (€101.300 voor fiscale partners).

Schuldendrempel box 3

Schulden die niet in box 1 of 2 vallen, zijn in box 3 aftrekbaar. Daarvoor geldt een drempel. Schulden zijn aftrekbaar voor zover ze meer bedragen dan €3200 voor een alleenstaande en €6400 voor fiscale partners.

Berekening inkomsten in box 3

Het aangifteprogramma maakt twee berekeningen. Een volgens het systeem zoals dat wettelijk in 2022 gold en een volgens de regels van het rechtsherstel.

Wettelijk systeem

Een uitgebreide uitleg van de berekening van het inkomen in box 3 (met rekenvoorbeelden) vind je in par. 5.11. Er is vermogen met een spaarrendement en vermogen met een beleggingsrendement. Dat zijn de rendementsklassen. Het totale vermogen wordt vervolgens fictief verdeeld over deze twee klassen. Hoe hoger het vermogen, hoe meer vermogen je verondersteld wordt te beleggen. Het verdelen gebeurt in drie schijven. Het komt erop neer dat je tot een belast vermogen van €50.650 1,818% daarvan als inkomen aangeeft. Tussen €50.650 en €962.351 is dat 4,366% en vanaf €962.351 is het 5,530%. Daarover betaal je 31% belasting.

Rechtsherstel

De Hoge Raad heeft in december 2021 bepaald dat het wettelijke systeem in strijd is met het mensenrechtenverdrag als er over een hoger rendement wordt geheven dan het werkelijke rendement. Daarop heeft de staatssecretaris een systeem van rechtsherstel ingevoerd gebaseerd op de verdeling van het werkelijke vermogen in drie categorieën: bankrekeningen, schulden en overig vermogen. Over de waarde van die bezittingen wordt een gemiddeld percentage rendement berekend. En daarover wordt 31% belasting geheven. De details vind je in par. 5.11.4.

Nettolijfrente

Het inkomen waarover de premiegrondslag wordt berekend, is in 2022 maximaal €114.866. Wel kun je bij een inkomen hoger dan €114.866 een nettolijfrente afsluiten. Dat is een lijfrente waarvan de premies niet aftrekbaar zijn, de uitkeringen niet belast zijn en de waarde tijdens de looptijd ook niet belast is in box 3. Het opbouwen van een nettolijfrente is aan strikte regels gebonden. Zie par. 5.4.8 voor uitleg.

AOW-leeftijd verhoogd

Sinds 2013 wordt de AOW-leeftijd in jaarlijkse stappen verhoogd naar 67 jaar. In 2022 was de AOW-leeftijd 66 jaar en zeven maanden. Veel fiscale regelingen zijn afhankelijk van het bereiken van de AOW-leeftijd, zoals het tarief voor AOW-plussers, het recht op en de hoogte van de heffingskortingen, de verhoging van de specifieke zorgkosten, de ingangsdatum van lijfrente-uitkeringen en de aftrek van lijfrentepremies. Die regelingen worden in deze gids duidelijk aangegeven.

Beperking uitbetaling heffingskortingen

Wie als minstverdienende partner onvoldoende belasting betaalt om de heffingskortingen af te trekken, krijgt deze heffingskortingen in principe door de Belastingdienst uitbetaald. Maar voor de algemene heffingskorting geldt al een aantal jaren een beperking in deze uitbetaling. In 2022 wordt nog maar 6,67% betaald (zie par. 10.4.10a). Ben je voor 1 januari 1963 geboren, dan heb je niet te maken met deze maatregel en krijg je de volledige heffingskorting uitbetaald.

Ook de uitbetaling van de arbeidskorting (zie par. 10.4.10b) en de inkomensafhankelijke combinatiekorting (zie par. 10.4.10c) is beperkt tot 6,67%. Maar hier geldt geen uitzondering voor mensen die voor 1 januari 1963 zijn geboren.

Vrijwilligersvergoeding

Vrijwilligers mogen onder voorwaarden belastingvrij een vergoeding voor vrijwilligerswerk ontvangen. Het maximumbedrag daarvoor is in 2022 €1800 per jaar en €180 per maand.

Handige extra's bij de aangifte 2022

Onlinedossier Belastingaangifte

Vanaf 1 maart is een uitgebreid onlinedossier beschikbaar, met extra informatie, tips en hulp bij de aangifte: consumentenbond.nl/belastingaangifte.

In dit dossier zijn onder andere te vinden:

- ▶ **Checklists aangifte:** wie net gescheiden is, een bijbaan naast de studie heeft gehad, een huis heeft gekocht of (bijna) gepensioneerd is, wordt met de checklists in het onlinedossier op weg geholpen.
- ▶ **Aangifte verzamelmap:** om de aangifte goed en volledig te kunnen invullen, heb je een aantal gegevens nodig. In het onlinedossier lees je welke documenten nodig kunnen zijn bij het aangifte doen.
- ▶ **Correcties en wijzigingen:** de Belastinggids wordt soms ingehaald door de tijd. Eventuele errata bij de Belastinggids 2023 zijn ook in het onlinedossier te vinden.

Stel een vraag aan onze belastingexpert

Abonnees van de *Geldgids* of de *Belastinggids* kunnen tot 1 mei 2023 algemene vragen stellen over de aangifte aan onze belastingexpert. Dit kan via geldgids.nu onder vermelding van het abonneenummer.

Marjan Langbroek, de auteur van deze Belastinggids, beantwoordt de vragen binnen vijf werkdagen.

Blijf op de hoogte

Meld je aan voor onze gratis e-mails en ontvang praktische tips voor je aangifte én het hele jaar door informatie over belastingen en andere onderwerpen.

Aanmelden kan via consumentenbond.nl/belastingaangifte.

Introductie

Hulp bij de aangifte 2022

Ons belastingstelsel onderscheidt drie vormen van inkomsten waarvoor aparte tarieven gelden.

- In box 1 vallen het inkomen uit werk, pensioen en uitkeringen. De inkomsten worden belast met een progressief tarief. Hoe hoger het inkomen, hoe hoger het belastingpercentage: van 37,07% tot 49,5%; bij AOW'ers van 19,17% tot 49,5%. Aftrekposten vallen ook in deze box. Bij de eigen woning kun je de betaalde hypotheekrente opvoeren, maar wel na verrekening met de 'inkomsten' uit de eigen woning. Dat houdt in dat het eigenwoningforfait in mindering gebracht moet worden op de rente.
- In box 2 vallen de inkomsten uit aandelen als je een 'aanmerkelijk belang' (ten minste 5% van de aandelen) in een nv of bv hebt. Het tarief is 26,9%.
- In box 3 vallen de inkomsten uit vermogen, zoals spaargeld, vorderingen, woningen en beleggingen. De waarde van de eigen woning telt in deze box niet mee. Als belastingplichtige heb je recht op €50.650 heffingvrij vermogen. Als de bezittingen minus de schulden meer dan €50.650 zijn, moet je over dat meerdere een fictief rendement aangeven. Dit is een percentage dat afhankelijk is van de hoogte en/of de samenstelling van het vermogen (zie par. 5.11). Daarover heft de fiscus 31% belasting. Deze vermogensrendementsheffing moet je ook betalen als het werkelijk behaalde rendement lager of hoger is en zelfs als er sprake is van verlies. De fiscus kijkt niet naar de reële inkomsten en wil alleen het vermogen per 1 januari van het jaar van aangifte weten. Het vermogen aan het einde van het jaar is niet relevant.

Uitspraak Hoge Raad over vermogensrendementsheffing

Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad in het zogeheten 'Kerstarrest' uitspraak gedaan over de toelaatbaarheid van de berekeningsmethode voor de vermogensrendementsheffing. De belasting moet geheven worden over het werkelijke rendement. De nieuwe wetgeving hiervoor is naar verwachting per 1 januari 2026 klaar. Tot die tijd hebben we tijdelijke wetgeving. In 2022 wordt de vermogensrendementsheffing berekend volgens de 'oude' en de tijdelijke wetgeving (het 'rechtsherstel'). Het aangifteprogramma kiest zelf de voordeligste methode. Zie verder par. 5.1.1.

Nadat je de aangifte online hebt ingevuld, wordt automatisch de verschuldigde belasting in elke box berekend. Vergeet de heffingskorting(en) niet (zie par. 10.4). Deze bedragen worden direct in mindering gebracht op de te betalen belasting, afhankelijk van de persoonlijke situatie. Niet alle kortingen worden automatisch berekend, sommige moet je aanvinken.

Hulp bij het invullen

Als je er zelf niet uitkomt, kun je hulp krijgen bij het invullen van de aangifte. Je hebt daarvoor een machtigingscode nodig. Die kun je aanvragen met je DigiD op machtingen.digid.nl. In grote steden zijn vaak belastingwinkels, waar vrijwilligers helpen met de aangifte. Informeer bij de gemeente naar de voorwaarden. Vakbonden, ouderenbonden en andere organisaties helpen hun leden in de aangifteperiode. Ben je geen lid van zo'n bond, dan kun je terecht bij de bibliotheek of een belastingkantoor. Bibliotheken hebben belastingspreekuren en organiseren de cursus Digisterker om te leren omgaan met digitale overheidsdiensten van gemeente, UWV en Belastingdienst. Zie verder op belastingdienst.gidsvoornederland.nl.

Bedenk voor het inschakelen van een belastingadviseur dat iedereen zich belastingadviseur kan noemen. Kies daarom bij voorkeur iemand die is aangesloten bij een organisatie van adviseurs die aan bepaalde opleidings- en kwaliteitseisen voldoen. Dit zijn bijvoorbeeld de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (nob.net), het Register Belastingadviseurs (rb.nl) en de Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen (noab.nl). Spreek van tevoren duidelijk af wat de adviseur gaat doen tegen welke prijs.

Belastingdienst

- Voor vragen – ook over toeslagen – kun je gratis bellen met de BelastingTelefoon (0800-0543) op maandag tot en met donderdag van 08.00 uur tot 19.30 uur en op vrijdag van 08.00 uur tot 16.30 uur.

Let op: er zijn andere partijen met een naam die soms veel lijkt op 'BelastingTelefoon', die je naar betaalnummers laten bellen (vaak dure 0900-nummers).

De wachttijden zijn regelmatig erg lang. Soms wordt de mogelijkheid van terugbellen aangeboden. Deze optie werkt goed. Ook kun je op belastingdienst.nl/contact bekijken wat de verwachte wachttijd is (klik op 'Bekijk de wachttijden').
- Je kunt ook algemene vragen stellen aan de Belastingdienst via Instagram (instagram.com/belastingdienstnl), Facebook (facebook.com/Belastingdienst) of Twitter ([@Belastingdienst](https://twitter.com/Belastingdienst)).
- Pas op voor ongewone WhatsApp-berichten, sms-berichten, mails, brieven of telefoontjes van de Belastingdienst. Lees op belastingdienst.nl/contact hoe je een verdacht bericht kunt checken.
- Je kunt de Belastingdienst niet benaderen via e-mail of privé-berichten op sociale media.
- Belastingkantoren werken alleen op afspraak. Deze kun je via de BelastingTelefoon of online maken.
- Via de BelastingTelefoon kun je alleen persoonlijke informatie krijgen als je je burgerservicenummer invoert. Bedenk wel dat de medewerkers het standpunt van de Belastingdienst vertegenwoordigen.

- Sta je geregistreerd bij MijnOverheid.nl dan ontvang je de meeste post digitaal. Op MijnOverheid.nl kun je aangeven dat je een melding per e-mail wilt ontvangen als er een bericht klaarstaat in de berichtenbox. Wat het onderwerp van het bericht is, blijft uit veiligheidsoverwegingen onvermeld.
- Bij de Helpdesk Digitale Post (055-538 53 72), kun je je aanmelden om papieren post (blauwe enveloppen) te blijven ontvangen.
- De voorlopige toekenning van een toeslag krijg je als belastingplichtige niet per post, alleen digitaal. De definitieve berekening gaat wel per post.

TIP

Wil je anderen helpen met de aangifte? Meld je dan aan bij het kennisnetwerk van de Belastingdienst. Je kunt dan via portaal.belastingdienst.nl/wps/portal/knw je kennis testen en oefenen op voorbeeldcasussen.

Bespaartips

Gehuwden en geregistreerde partners

Gehuwden en geregistreerde partners zijn fiscale partners. Fiscale partners kunnen kiezen hoe ze sommige inkomsten en aftrekposten verdelen (zie hoofdstuk 9). Dat kan voordeel opleveren.

In de aangifte over 2022 wordt de belasting over je vermogen berekend volgens de oude of de tijdelijke wetgeving. Als de berekening volgens het 'oude' stelsel lager uitkomt, dan wordt die gevolgd (zie par. 5.1.1). In beide gevallen is de hoogte afhankelijk van het vermogen. Bij heffing volgens de oude methode is het verdelen daarvan extra belangrijk, omdat de totale belasting voor het gezamenlijk aan te geven inkomen in box 3 daardoor behoorlijk kan verschillen (zie de voorbeelden in par. 5.11).

Als je samenwoont, ben je soms tegen wil en dank fiscaal partner. En ben je eenmaal elkaars fiscale partner, dan kun je dat niet zo makkelijk weer ongedaan maken. Zelfs ongehuwd samenwonenden moeten apart gaan wonen als zij niet langer elkaars fiscale partner willen zijn. In het geval van een samen-gesteld gezin kun je ook moeilijk ontkomen aan fiscaal partnerschap.

We geven nog een aandachtspunt met het oog op de erfbelasting: als ongehuwde partners van elkaar willen erven, is een testament noodzakelijk. Je wordt als partner aangemerkt voor de erfbelasting als jullie minimaal zes maanden in de gemeentelijke basisadministratie op één adres staan ingeschreven. Als partners voorafgaand aan het overlijden korter dan vijf jaar op hetzelfde adres stonden ingeschreven, geldt er een aanvullende voorwaarde. Je hebt dan een notariële samenlevingsovereenkomst met wederzijdse zorgverplichting nodig om als partner aangemerkt te worden. Wie aan deze voorwaarden voldoet, wordt als partner aangemerkt voor de erfbelasting en komt voor de hogere vrijstelling in aanmerking.

Alleenstaanden

Voor een alleenstaande is het veel moeilijker om met slimme trucjes bij de aangifte belasting te besparen. Het is vooral zaak al tijdens het lopende belastingjaar de inkomensgrenzen in de gaten te houden, bijvoorbeeld voor het verkrijgen van een toeslag, heffingskorting of aftrekpost.

Minderjarige kinderen

Als minderjarige kinderen (tot 18 jaar) inkomsten uit werk of een uitkering hebben, moeten ze daarvan zelf aangifte doen. Hun vermogen wordt wel verrekend via en opgegeven in de aangifte van hun ouders. Meerderjarige kinderen moeten zelfstandig aangifte doen van al hun inkomsten en vanaf hun 19e van hun eventuele vermogen boven de €50.650.

AOW'ers

Als een van de partners AOW'er is, is het verstandig goed te kijken naar de verdeling van inkomen en aftrekposten.

AOW'er en specifieke zorgkosten

Ton is AOW'er, zijn partner Erika niet. Ton heeft pensioeninkomen in box 1 en Erika heeft alleen inkomen in box 3 (spaargeld). Ze hebben samen, na aftrek van de niet-aftrekbare drempel (zie par. 7.3.1), €10.000 uitgegeven aan niet-vergoede ziektekosten. Aangezien ze fiscale partners zijn, mogen ze kiezen aan wie ze die uitgaven voor specifieke zorgkosten toedelen. Als ze aan Erika toegedeeld worden, belanden ze in box 3 en krijgt ze maximaal 31% terug (€3100). Als de kosten aan Ton toegedeeld worden, vallen ze in box 1. Valt hij in de 37,07%-schijf, dan krijgt hij €3707 terug; dat is €607 meer. Heeft AOW'er Ton weinig inkomen in box 1 en valt hij in de laagste schijf in deze box (19,17%), dan is het voordeliger de aftrekpost aan Erika toe te delen.

Overlijden

Na een overlijden moet vaak nog aangifte inkomstenbelasting voor de overledene worden gedaan. Dat kun je het beste vóór het indienen van de aangifte erfbelasting doen. Nog te betalen inkomstenbelasting is namelijk een schuld waarmee je rekening moet houden bij de aangifte erfbelasting. De aangifte inkomstenbelasting voor een overledene doe je met behulp van een F-biljet (dit is aan te vragen bij het Serviceteam Nabestaanden: 0800 - 235 83 54; houd je eigen burgerservicenummer bij de hand én het burgerservicenummer van de overledene).

Je kunt het online aangifteprogramma wel gebruiken om berekeningen en de optimale verdeling te maken, maar je mag de aangifte van de overledene niet ondertekenen en insturen. De gegevens moet je overnemen op het papieren F-biljet. De aangifte moet samen met de vertegenwoordiger van de erfgenamen gedaan worden. In veel gevallen is dat de fiscale partner (zie par. 2.17). Als de DigiD van de overledene het nog doet, kun je online aangifte doen. Dat wordt geaccepteerd door de Belastingdienst. Je kunt ook een nabestaandenmachtiging aanvragen.

TIP

Als erfgenaam, executeur of vereffenaar kun je een nabestaandenmachtiging aanvragen. Informatie hierover is te vinden op belastingdienst.nl (zoek op 'nabestaandenmachtiging'). Je kunt met zo'n machtiging in ieder geval online aangifte doen voor de overledene.

Als je als erfgenaam bij je eigen aangifte te maken hebt met een erfenis die op 1 januari nog niet was afgehandeld (we spreken dan van een onverdeelde boedel), moet je het deel waar je recht op hebt al opgeven als vermogen in box 3. Als er een woning in het deel zit, moet je die opgeven bij 'tweede woning'; saldi op bankrekeningen geef je op bij 'bankrekening'. Op dat moment moet je dus al vermogensrendementsheffing in box 3 betalen over gelden die nog niet zijn ontvangen. De schulden mag je natuurlijk ook aangeven in box 3, net als de erfbelasting-schuld. Er geldt een uitzondering als het gaat om de situatie waarin de langstlevende ouder alle goederen of het vruchtgebruik erft (zie par. 5.2.4).

TIP

Doet de DigiD van de overledene het niet meer, dan kun je voor de berekeningen en de verdeling gebruikmaken van het oefenprogramma van de Belastingdienst. Dit kun je vinden op opleiding-ola.belastingdienst.nl/ola-simulatie. Selecteer daar '2022 IH'. Je kunt een vrijburgerservicenummer vinden op testnummers.nl. Deze proefaangifte kun je niet indienen, maar ze vereenvoudigt wel de berekeningen. De gegevens neem je over op het papieren biljet.

Voorlopige teruggave

Als je aftrekposten hebt, zoals hypotheekrente voor het eigen huis, of als je recht hebt op heffingskortingen, krijg je mogelijk geld terug. Normaal moet je daar ruim een jaar op wachten, omdat er pas in het volgende jaar aangifte kan worden gedaan. Dat is niet nodig. Je kunt een voorlopige teruggave aanvragen. Dit kan in Mijn Belastingdienst, met het onlineformulier 'Voorlopige aanslag'. Vraag niet te veel terug, anders moet je het teveel – eventueel verhoogd met belastingrente – terugbetalen.

Aftrekpost vergeten

Heb je bij de belastingaangifte een aftrekpost over het hoofd gezien, dan kun je daarop terugkomen. Zolang de inspecteur nog geen aanslag heeft opgelegd, kun je de aangifte gewoon opnieuw indienen. De Belastingdienst gaat dan uit van de laatst ingediende aangifte.

Is de aanslag al binnen, maar is de bezwaartermijn van 6 weken nog niet verlopen, dan kun je (online) bezwaar maken. Stuur een brief waarin je verzoekt de aftrekpost alsnog mee te nemen,

maar dien ook de aangifte online opnieuw in met daarin de vergeten aftrekpost.

Staat de aanslag al definitief vast, maak dan toch bezwaar en verzoek om alsnog rekening te houden met de vergeten aftrekpost. Doe de bezwaarcheck (zoek op belastingdienst.nl op die term). Hierbij gelden de regels voor een 'verzoek tot ambtshalve vermindering' (zie par. 11.7.1). Als duidelijk is dat het meenemen van de vergeten aftrekpost tot een andere aanslag zou hebben geleid, moet de inspecteur aan zo'n bezwaar tegevoetkomen.

Je kunt dit bezwaar tot vijf jaar na het einde van het aanslagjaar indienen. In bijzondere gevallen kunnen andere termijnen gelden. Check dit op belastingdienst.nl. Nieuwe jurisprudentie of nieuw beleid is overigens geen reden voor vermindering of teruggave van belasting als de aanslag al definitief vaststaat.

Klagen

Na het indienen van de aangifte duurt het even voordat de Belastingdienst reageert met het opleggen van de definitieve aanslag. Je ontvangt wel een voorlopige aanslag of teruggave binnen drie maanden nadat de Belastingdienst de aangifte heeft ontvangen. Vaak gebeurt dit al voor 1 juli als er op tijd aangifte is gedaan. Als de aangifte niet klopt, kan het zijn dat dit bedrag later moet worden terugbetaald.

Ben je het niet eens met de aanslag, dan kun je een bezwaarschrift indienen. Wordt het bezwaar afgewezen, dan is een gang naar de rechter mogelijk (zie ook par. 11.7.3). Blijft een reactie van de fiscus uit binnen de wettelijke termijn – dat is zes weken na afloop van de bezwaartermijn en deze termijn mag met nog eens zes weken worden verlengd – dan kan de Belastingdienst in gebreke gesteld worden. De fiscus krijgt dan nog twee weken de tijd om een beslissing te nemen. Indien hij dan nog niet reageert, is er recht op een dwangsom.

Met een klacht over het gedrag van een belastingambtenaar kun je, nadat je zelf schriftelijk bij de Belastingdienst hebt geklaagd via het klachtenformulier, terecht bij de Nationale ombudsman (nationaleombudsman.nl).

Praktische aangiftetips

- ▶ Controleer alle voorgevulde gegevens goed, vooral de informatie over de eigen woning en de spaar- en banktegoeden.
- ▶ Houd een kopie van de vorige aangifte bij de hand. De aangifte van vorig jaar is terug te vinden na het inloggen bij Mijn Belastingdienst.
- ▶ Het is altijd goed de aangifte na afloop nog eens door te lezen en te vergelijken met die van vorig jaar. Zijn er grote verschillen, kijk dan of die te verklaren zijn. Misschien ben je aftrekposten vergeten of heb je voor 2022 een aftrekpost opgevoerd die achteraf gezien ook in eerdere jaren gebruikt had kunnen worden. Als dat het geval is, kun je de aangiftes tot maximaal vijf jaar geleden nog herzien.

- ▶ Pas je nog iets aan in een eerdere aangifte en heb je een fiscale partner? Vergeet dan niet daarna te controleren of de verdeling nog steeds optimaal is. Neem dat ook mee in je verzoek om ambtshalve herziening.
- ▶ Maak na het invullen een print van de aangifte voordat je die verstuurt. Linksonder in het aangifteenster staat het icoontje van een printer met de tekst 'Afdrukken (pdf)'. Als je daarop klikt, verschijnt er een nieuw scherm. Hier krijg je de keuze tussen het afdrukken van de hele aangifte of alleen het overzicht van de berekening. Kies voor de hele aangifte. Je ziet dan eerst wat je hebt ingevuld en vervolgens is er een compleet overzicht van de berekening. Je kunt deze pdf ook openen en vervolgens opslaan. Dan kun je hem na het uitloggen rustig op je computer bekijken.
- ▶ De aangifte is aangekomen bij de Belastingdienst als er een ontvangstbevestiging op je scherm is verschenen. Je kunt dit ook controleren in het tabblad 'Home' bij 'Mededelingen'.
- ▶ Als je later nog een fout ontdekt, kun je de aangifte aanpassen en opnieuw indienen. Zolang de fiscus nog geen aanslag heeft opgelegd, geldt de laatst ingediende aangifte. Ook als die na de deadline van 1 mei is ingestuurd.
- ▶ In 2023 loopt de periode van de aangifte over 2022 van 1 maart tot 1 mei, net als in eerdere jaren.
- ▶ Als je de aangifte voor 1 april indient, wordt deze het snelst behandeld. Dat is handig als je geld terugverwacht, want de Belastingdienst belooft dat snelle indieners voor 1 juli (eventueel voorlopig) het geld terugkrijgen. Bij het indienen van de aangifte voor 1 mei wordt geen belastingrente gerekend, behalve als de Belastingdienst afwijkt van de aangifte.
- ▶ Kun je de aangifte niet voor 1 mei inleveren, vraag dan uitstel aan (zie par. 1.2). Dit kan online of telefonisch.
- ▶ Bijlagen meesturen met de aangifte kan niet, maar je moet de bewijsstukken wel bewaren. Denk aan rekeningen, overschrijvingen en jaaropgaven. De Belastingdienst kan er later naar vragen.
- ▶ Controleer via mijn.toeslagen.nl of er in de toeslagen aanpassingen nodig zijn voor 2022 of 2023. Als je te veel geld krijgt, moet je dat later terugbetalen. De Belastingdienst rekent hierover normaliter 4% rente per jaar, vanaf 1 juli na het toeslagjaar. De invorderingsrente is als corona-maatregel tijdelijk verlaagd en wordt stapsgewijs weer verhoogd. Op 1 januari 2023 bedraagt de rente 2%. Op 1 juli 2023 wordt de rente op 3% vastgesteld en op 1 januari 2024 op 4%.
- ▶ Betaal je een aanslag niet op tijd, dan moet je normaal gesproken 4% invorderingsrente betalen vanaf het moment dat de betaaltermijn is verstreken. De invorderingsrente is als corona-maatregel tijdelijk verlaagd en wordt stapsgewijs weer verhoogd. Op 1 januari 2023 bedraagt de rente 2%. Op 1 juli 2023 wordt de rente op 3% vastgesteld en op 1 januari 2024 op 4%.
- ▶ Sta je geregistreerd bij MijnOverheid.nl dan ontvang je de meeste post digitaal. Op MijnOverheid.nl kun je aangeven dat je een melding per e-mail wilt ontvangen als er een bericht klaarstaat in de berichtenbox. Wat het onderwerp van het bericht is, blijft uit veiligheidsoverwegingen onvermeld.
- ▶ Bij de Helpdesk Digitale Post (055-538 53 72), kun je je aanmelden om papieren post (blauwe enveloppen) te blijven ontvangen.
- ▶ De voorlopige toekenning van een toeslag krijg je als belastingplichtige niet per post, alleen digitaal. De definitieve berekening gaat wel per post.

Hoofdstuk 1

De aangifte

1.1 Aangifte doen moet

Als je een uitnodiging ontvangt om aangifte te doen, moet je dat voor 1 mei doen. Zelfs als je geld terugkrijgt (en de fiscus dus geen geld misloopt als je geen aangifte doet), kun je een boete krijgen als je geen of te laat aangifte doet. Het online aangifteformulier staat niet eerder live dan 1 maart en je kunt het ook niet eerder indienen. Doe je voor 1 april aangifte, dan krijg je het geld gegarandeerd voor 1 juli teruggestort.

Je kunt online aangifte doen op belastingdienst.nl. Voor eenvoudige aangiftes kun je ook de aangifte-app gebruiken. Om in te kunnen loggen is een DigiD vereist. Die kun je aanvragen via digid.nl. Dat duurt enkele dagen, dus wees er op tijd bij.

Aangifte op papier

Soms moet je de aangifte verplicht op papier doen, omdat het programma van de Belastingdienst niet alle situaties aankan. Wil of kun je geen online aangifte doen? Bel dan met de BelastingTelefoon (0800-0543) en vraag een papieren biljet aan. Houd je burgerservicenummer bij de hand.

Als de Belastingdienst geen uitnodiging heeft gestuurd om aangifte te doen en je moet meer dan €48 belasting (bij)betalen (zie par. 11.5), dan moet je de aangifte vóór 14 juli invullen via belastingdienst.nl. Doe je dat niet, dan ben je in overtreding en loop je op termijn risico op een aanslag met een boete.

Je kunt ook nog aangifte doen op een papieren biljet (zie het kader hierboven), maar dat is veel meer werk. Bovendien ontbreken dan de berekeningen die het aangifteprogramma maakt, zoals de drempels voor diverse aftrekposten. Ook komt het dan aan op gokken of veel denkwerk bij het kiezen van de optimale verdeling van de posten tussen fiscale partners. De kans is daarvoor heel groot dat je fouten maakt in de aangifte en onnodig veel belasting betaalt.

1.2 Uitstel vragen

Je kunt uitstel aanvragen voor het indienen van de aangifte, in ieder geval tot 1 september 2023. Dat kun je doen via belastingdienst.nl of via de BelastingTelefoon. Als er al een aanmaning is verstuurd, verleent de Belastingdienst nooit uitstel.

Wil je langer uitstel? Vraag daar dan tijdig voor 1 september 2023 om. Leg bij het verzoek uit waarom je de aangifte niet op tijd kunt indienen, bijvoorbeeld omdat je nog niet over de fiscale gegevens beschikt.

Houd er rekening mee dat de Belastingdienst de termijn die hij heeft voor het opleggen van aanslagen verlengt met de duur van het uitstel. Dat geldt zowel voor de driejaarstermijn waarbinnen hij een definitieve aanslag moet opleggen als voor de navorderingstermijn van 5 jaar (12 jaar bij buitenlands inkomen en vermogen).

1.3 Te laat?

Als je de aangifte te laat inlevert, krijg je eerst een herinnering en daarna een aanmaning van de Belastingdienst. Die geeft je dan een aantal dagen (meestal 10 werkdagen) om de aangifte alsnog in te dienen. Wacht je nog langer, dan ben je officieel te laat. De fiscus doet dan het volgende:

- De belastingplichtige krijgt een verzuimboete van €385. Is de aangifte voor de tweede keer te laat ingeleverd, dan geldt hetzelfde bedrag. Heb je nog vaker te laat ingeleverd, dan kan de boete oplopen tot €5514. De fiscus kan een te late aangifte alsnog verwerken, zodat hij de aanslag kan opleggen op basis van de eigen aangifte. Maar hij mag dan nog steeds een boete opleggen.
- De fiscus kan een ambtshalve aanslag opleggen als je ook na de aanmaning de aangifte niet tijdig indient. Daarvoor baseert hij zich op een geschat belastbaar inkomen (tenzij de te laat ingediende aangifte alsnog als basis wordt gebruikt). Die schatting moet zo veel mogelijk berusten op redelijke uitgangspunten. In de praktijk legt de fiscus een hoge aanslag op in de verwachting dat er wel geprotesteerd zal worden als hij echt te hoog is. Tegelijk met de aanslag wordt een verzuimboete opgelegd. Tegen een ambtshalve aanslag kun je op dezelfde manier in het geweer komen als tegen een normale aanslag.

Als je de aangifte niet of niet behoorlijk ingevuld indient, kun je te maken krijgen met omkering van de bewijslast. Het is dan aan jou om te bewijzen dat de ambtshalve aanslag onjuist is.

- Als de fiscus kan bewijzen dat je opzettelijk geen, onjuist of onvolledig aangifte hebt gedaan, kan hij een vergrijpboete opleggen in plaats van een verzuimboete. De hoogte van die boete is een percentage van de verschuldigde belasting, verminderd met de ingehouden loonheffing, dividendbelasting en de al opgelegde voorlopige aanslagen (zie tabel 1).

Tabel 1 Vergrijpboetes in box 1

Schuldgradatie	Verhoging
Grove schuld	25%
Grove schuld en herhaling binnen vijf jaar	50%
Opzet	50%
Opzet en herhaling binnen vijf jaar	100%
Ernstige of relatief omvangrijke fraude	100%